

Functioneren kunstmatige eilanden voor visdieven in
de Inlaag Oesterput op Noord-Beveland
en in de Inlaag Neeltje Jans:
Broedseizoen 2016

Mark Hoekstein & Sander Lilipaly

Delta ProjectManagement (DPM)
Postbus 315
4100AH Culemborg

Opdrachtgever:

Stichting Kustbroedvogelfonds

Langevielesingel 24, 4335 AA Middelburg
tel. 06-18413267
kbf@zeelandnet.nl

Contactpersoon DPM:

Floor Arts

Email: f.arts@deltamilieu.nl

Telefoon: 06-22783429

Contactpersoon Stichting Kustbroedvogelfonds:

Bouke Bouwman

Email: kbf@zeelandnet.nl

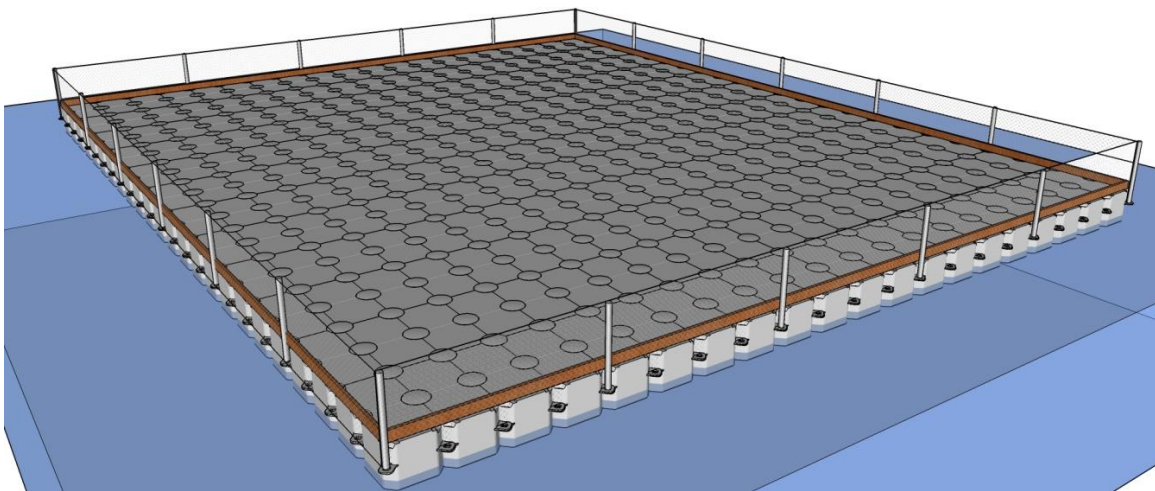
Telefoon: 06-18413267

Foto voorkant: Visdiefeiland Inlaag Oesterput 11 juli 2016 (Mark Hoekstein)

Visdiefeiland Inlaag Oesterput

Het Zeeuwse Landschap heeft samen met Stichting Kustbroedvogelfonds een kunstmatig broedvogeleiland voor visdieven door Nauticparts BV laten aanleggen in de Inlaag Oesterput op Noord-Beveland. De aanleg is in maart 2016 uitgevoerd, zodat het eiland vóór het broedseizoen gereed was. De Inlaag Oesterput is in eigendom en beheer bij Stichting Het Zeeuwse Landschap. Het eiland is tot stand gekomen met financiële steun van Roompot Vakanties, het Prins Bernhard Cultuurfonds Zeeland Vogelbescherming Nederland en het Kustbroedvogelfonds.

Het betreft een drijvende constructie van 10 bij 12 meter, bestaande uit aan elkaar gekoppelde losse kunststof elementen (figuur 1). Op de constructie zijn een laag grind aangebracht en kokkelschelpen. Rondom is het voorzien van een opstaande rand van gaas om te voorkomen dat jonge vogels in het water vallen. Verspreid liggende gresbuizen bieden de jonge vogels bescherming.

Figuur 1. Bouwtekening van drijvend eiland bestaande uit aan elkaar gekoppelde losse kunststof elementen.

Door medewerkers van Delta Projectmanagement is het wel en wee van broedvogels op het eiland gedurende het broedseizoen 2016 gevolgd.

Een gepland bezoek om condities van de jongen te bepalen werd afgeblazen omdat een deel van de jongen zo groot was dat ze waarschijnlijk wel van het eiland konden fladderen, maar er niet meer op terugkeren. Gelukkig waren vanaf de omliggende dijk de nesten en jongen goed zichtbaar.

Eind mei bleken enkele tientallen Visdieven zich op het eiland gevestigd te hebben. Half juni lagen er ook 11 nesten van Kokmeeuwen, wat een late vestiging betreft van mogelijk elders mislukte broedvogels. Ook broedde er een paartje Scholeksters op het eiland.

Het aantal visdiefnesten bleef groeien tot 42 op 28 juni, toen er in zeker 12 nesten al jongen waren. Door een koele en natte periode eind juni en begin juli haalden veel jonge vogels het niet. Op 5 juli waren er tenminste 12 grote, maar nog niet vliegvlugge jongen. Een maximum van 10 min of meer vliegvlugge jongen werd waargenomen op 11 juli. Op 26 juli lagen er opnieuw vijf nesten met eieren, ook waren er tientallen volwassen vogels aanwezig, ouderparen met jongen waren al vertrokken.

Begin augustus was het broedseizoen definitief voorbij, er waren geen Visdieven meer. Al vele jaren broeden er Visdieven en Kokmeeuwen, soms vergezeld van enkele Kluten en Zwartkopmeeuwen, op de eilandjes in de aangrenzende Inlaag 's Gravenhoek. De afgelopen jaren werd ook gebroed door Kokmeeuwen en Visdieven op een drijvend eiland in de eveneens nabijgelegen Wanteskuup. Zodoende leek er voldoende broedgelegenheid in de omgeving. Toch bleek het eiland aantrekkelijk genoeg om een deel van deze broedvogels aan te trekken.

Aanvoer van voedsel voor de jongen (bestaande uit haring/sprot) gebeurde vooral uit oostelijke richting. Er werd gefoerageerd op de Oosterschelde tussen de Oesterput en Zeelandbrug.

Hoewel het broedsucces met ca 0,25 jong per paar niet erg goed is, is het zeker ook niet slecht. In de Inlaag 's Gravenhoek was het bijvoorbeeld aanmerkelijk minder.

Op het eiland in de Inlaag Oesterput bleek een aanzienlijk deel van de volwassen vogels geringd te zijn. In voorgaande jaren zijn veel jongen geringd in de Inlaag 's Gravenhoek, waarschijnlijk hebben deze zich nu gevestigd op het vogeleiland.

Visdiefeiland Inlaag Neeltje Jans

Eind maart 2016 werd in opdracht van E-Connection het visdiefeiland in de Inlaag Neeltje Jans geplaatst. De aanleg van een broedvogeleiland was als voorwaarde opgenomen in de door de Provincie Zeeland verleende vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de aanleg van Windpark Bouwdokken. Het eiland, dat een ontwerp van Stichting Kustbroedvogelfonds en eigendom is van E-Connection, is 10 x 15 meter groot.

Door medewerkers van Delta Projectmanagement zijn de vogels op het eiland meerdere keren gedurende het broedseizoen 2016 geteld. Hoewel het betrekkelijk eenvoudig bereikbaar is met een waadpak, werd het eiland niet bezocht in de ei-fase. Vanaf de omliggende dijk was elk nest goed zichtbaar.

Tot begin mei verbleven vooral veel onvolwassen meeuwen op het eiland en soms een koppel Scholeksters. Op 18 mei werden de eerste broedende Visdieven waargenomen. Op deze datum zaten er vier vogels op hun nest en waren er vier paar aan het baltsen op het eiland. Ook werd er een broedende Kokmeeuw waargenomen. Voor zover bekend is dit het eerste broedgeval van deze soort op Neeltje Jans. De aantallen broedende Visdieven namen snel toe tot een maximum van 50 nesten op 17 juni. Op deze datum werden ook al in vijf nesten kleine kuikens opgemerkt. Het aantal broedende Kokmeeuwen nam toe tot 5 nesten op 17 juni. Slecht weer in de derde week van juni zorgde voor massale sterfte onder de kuikens. Op 27 juni was het eiland verlaten. Er werden geen conditiemetingen van kuikens verricht.

De Visdief komt sinds de aanleg van het werkeiland Neeltje Jans eind jaren 70 van de vorige eeuw bijna jaarlijks als broedvogel op het eiland voor. De hoogste aantallen werden in de periode 1984 – 1988 geregistreerd met een maximum van 196 paar. Daarna zijn de aantallen broedvogels snel afgenomen en sinds de eeuwwisseling schommelde het aantal in de meeste jaren tussen 10 en 40 broedparen. In 2004 ontbrak de soort. De meeste Visdieven broeden op het eiland “De Haak” bij de voormalige bouwdokken. Ook wordt er jaarlijks door een aantal paren gebroed op drijvers van de mosselkwekerij in de bouwdokken. Vanaf 2014 is er sprake van een toename. In dat jaar werden 53 nesten geteld, gevolgd door 76 nesten in 2015. (Strucker et al, 2016). In 2016 kwamen op heel Neeltje Jans 88 paar tot broeden, waarvan 50 op het nieuwe vogeleiland, 28 op de Haak en 10 op drijvers in de mosselkwekerij. Bij een steekproef onder 53 volwassen visdieven op het eiland bleken er 18 een metalen ring te dragen (33%). Op Neeltje Jans zijn al zeker 20 jaar geen Visdieven meer geringd. Een aanzienlijk deel van de broedvogels is dus in een andere kolonie geboren. Uit ringaflezingen in het najaar blijkt dat een groot deel van de vogels die in de nazomer langs de Oosterscheldekering foerageren afkomstig zijn uit de kolonies in de Inlaag 's Gravenhoek aan de noordkust van Noord-Beveland en de Flaauwers- en Weversinlaag op Schouwen (archieff DPM). Het is waarschijnlijk dat een groot deel van de nieuwe broedvogels op het vogeleiland in de Inlaag Neeltje Jans afkomstig is uit deze kolonies.

Literatuur:

Strucker R.C.W., Hoekstein M.S.J & Wolf P.A. 2016. Kustbroedvogels in het Deltagebied in 2015. RWS Centrale Informatievoorziening BM 16.06